

هجوم مهاجران، اسپانیا را به وضعیت اضطراری کشاند

سونامی ۶۰ هزار نفری در حیات خلوت اروپا

کیمیا ملکی: تصور کنید شهری ۸۰ هزار نفری، ظرف چند شبانه‌روز میزبان ۶۰ هزار مهمان ناخوانده شود؛ مهمانانی که از دریا، از روی فتنس و از میان موج‌های سرد تنگه جبل‌الطارق خود را به خاک اروپا رسانده‌اند. این تصور نیست؛ این سبته است، تکه‌ای ۱۹ کیلومترمربعی از اسپانیا که به بخشی از آفریقا چسبیده و حالا به کانون بزرگ‌ترین بحران مرزی اروپا در سال‌های اخیر تبدیل شده است. ده‌ها جسد از آب بیرون کشیده شده، مراکز اسکان لبریز شده، ارتش اسپانیا در ساحل مستقر شده و ایتالیا توافقنامه شکنج با مادرید را تعلیق کرده است. اما پشت این موج انسانی، فقط فقر و بیکاری نیست بلکه زمزمه‌هایی از یک بازی سیاسی خطرناک نیز به گوش می‌رسد. بازی که برخی تحلیلگران اسپانیایی، رد پای تل‌آویو را در آن می‌بینند. روایت صمت از شبی است که مرز، آب شد.

ورود گروهی مهاجر به سبته

همه‌چیز با یک عدد معمولی شروع شد؛ هزار و ۵۰۰ نفر. گزارش‌های اولیه از ورود گروهی مهاجر به سبته خبر می‌داد. اتفاقی که برای این شهر مرزی، چندان غریبه نیست اما ظرف یک شبانه‌روز، ورق برگشت. وزارت کشور اسپانیا اعلام کرد فقط در ۲۴ ساعت، حدود ۴۹ هزار نفر وارد شهر شده‌اند و مقام‌های محلی در نهایت رقم نهایی را حدود ۶۰ هزار نفر اعلام کردند؛ یعنی جمعیتی بیش از نیمی از کل ساکنان سبته، ظرف چند روز به آن اضافه

شد. برای درک ابعاد ماجرا کافی است بدانید در بحران جنجالی سال ۲۰۲۱ که روابط مادرید و رباط را تا مرز قطع کامل پیش برد، فقط ۱۰ هزار نفر طی ۲ روز وارد این شهر شده بودند. حالا ۶ برابر آن رقم در وضعیتی رخ داده که هیچ‌کس انتظارش را نداشت. جغرافیا هم به کمک مهاجران آمد؛ فاصله ساحل الفنیدق مراکش تا نزدیک‌ترین نقطه مرزی سبته فقط ۲ تا ۳ کیلومتر

اجسادى که دریا پس داد

پشت آمارهای خیره‌کننده، یک فاجعه انسانی تمام‌عیار نفس می‌کشد. مقام‌های اسپانیایی تاکنون از خارج کردن ده‌ها جسد از آب‌های اطراف سبته خبر داده‌اند. ارقام اعلامی بین ۳۴ تا ۵۷ قربانی در نوسان است و گزارش‌های مفقودی نشان می‌دهد این عدد هنوز حرف آخرش را نزده.

برخی در دریا غرق شدند و برخی هنگام بالا رفتن از موانع مرزی جان باختند؛ جوانانی که چند ساعت قبل با رویای اروپا از خانه بیرون زده بودند. در خود شهر هم وضعیت بهتر نیست. مراکز پذیرش مهاجران ظرف چند ساعت اشباع شد و مسئولان محلی رسماً اعلام کردند دیگر جایی برای اسکان هیچ‌کس ندارند. سالن‌های ورزشی، انبارها و فضاهای عمومی به سرپناه اضطراری تبدیل شد و دولت مرکزی ناچار شد امکانات

فوق‌العاده بسیج کند. مقام‌های سبته وضعیت را «اضطرار انسانی و اجتماعی» توصیف کرده و هشدار داده‌اند ادامه این روند، ساختار خدمات عمومی شهر را از هم می‌پاشد. شهری که بیمارستان، آب، برق و نان‌ش برای ۸۰ هزار نفر طراحی شده، نه ۱۴۰ هزار نفر. در آن‌سوی مرز، نیروهای امنیتی مراکش با خودروهای آب‌پاش و تجهیزات ضدشورش در اطراف الفنیدق مستقر شدند تا جلوی موج‌های بعدی را بگیرند اما وقتی فاصله رویا و واقعیت فقط ۲ کیلومتر شنا باشد، هیچ آب‌پاشی حریف نمی‌شود.

است. مسافتی که یک شناسگر نیمه‌حرفه‌ای می‌تواند در کمتر از یک ساعت طی کند و هزاران جوان مراکشی همین کار را کردند؛ با لباس، کوله، کیسه‌های پلاستیکی به‌جای جلیقه نجات. شاهدان محلی می‌گویند جرقه ماجرا از شبکه‌های اجتماعی زده شد؛ شایعه‌ای درباره «باز بودن مرز» که مثل آتش در انبار کاه پیچید و ظرف چند ساعت، جاده‌های منتهی به الفنیدق را از جمعیت پر کرد. مرز اما دیگر توان بسته ماندن نداشت.

ارتش در ساحل، ترک در شکنج

تصمیمی که عملاً یعنی یک عضو اتحادیه اروپا، مرزش را به روی عضو دیگر بست. رم استدلال کرد مادرید در حفاظت از مرزهای خارجی اتحادیه ناکام مانده و دولت ملونی از «آمادگی برای تدابیر فوق‌العاده» سخن گفت. فرانسه کنترل مرز زمینی‌اش با ایتالیا و اسپانیا را تشدید کرد و فنلاند، چک و دانمارک هم در صف حامیان تعلیق اسپانیا ایستادند. پاسخ مادرید اما تلخ

پاسخ مادرید به بحران، نظامی بود: اعزام ارتش. یگان‌های نیروهای مسلح اسپانیا در کنار گارد مدنی و گارد ساحلی در سبته مستقر شدند تا کنترل مرز را به دست بگیرند؛ تصویری کم‌سابقه از سربازان اروپایی روبه‌روی موج انسانی در خاک آفریقا. اما زلزله اصلی، نه در سبته که در بروکسل رخ داد. ایتالیا در اقدامی تند و بی‌سابقه اعلام کرد توافقنامه تردد آزاد شکنج با اسپانیا را به حالت تعلیق درآورده است.

سایه‌های پشت موج مهاجران

گروکشی هستند و دودش به چشم مهاجرانی می‌رود که تنها جرمشان فقر است و اسپانیایی گیر افتاده است. که حالا در محاصره فشار متحدان و دشمنانش

سخن پایانی

سبته بار دیگر نشان داد که اروپا چقدر در برابر بحران‌های لایه‌لایه شکننده است. این فقط یک داستان مهاجرتی نیست، یک «بحران ترکیبی» است که در آن، شکاف اقتصادی شمال آفریقا با درزهای سیاسی بروکسل و انتقام‌جویی‌های ژئوپلیتیک خاورمیانه تلاقی کرده است. وقتی شکنج به عنوان ستون فقرات اروپا با یک موج مهاجرت این‌چنین سست می‌شود، باید پرسید اگر فشارهای بعدی بزرگ‌تر باشند، چه چیزی از این بلوک باقی می‌ماند؟ اسپانیا فعلاً با استقرار ارتش و بازگرداندن اجباری مهاجران، آتش را مهار کرده است، اما خاکستر این بحران هنوز داغ است. مادرید میان هجمه‌ی کشورهای اروپایی و اتهامات علیه تل‌آویو گرفتار شده و ثابت کرد سبته دیگر یک موضوع داخلی نیست بلکه یک تومور امنیتی است که هر لحظه ممکن است فعال شود. اروپا بدون یک استراتژی واحد، محکوم به تکرار این کابوس است، کابوسی که در آن مرزها، تنها روی کاغذ باقی می‌مانند.

دهد چرا در آفریقا شهرک‌سازی می‌کند. پاسخ اسکار پوئنته، وزیر حمل‌ونقل اسپانیا، کوتاه اما پرمعنا بود: به نظر می‌رسد حالا همه‌چیز روشن‌تر شده است. شماری از تحلیلگران اسپانیایی از جمله کارولینا آلونسو مدعی شدند این بحران، تسویه حساب تل‌آویو با دولت سانچز به‌خاطر مواضع تندش علیه جنگ غزه است. آن‌ها به اظهارات یانیر نتانیاهو در سال ۲۰۱۹ اشاره می‌کنند که تلویحا از حمایت مالی از جدایی‌طلبان سبته و مللیه گفته بود. آیا این یک «انتقام ژئوپلیتیک» است؟ شاید! آنچه قطعی است، این است که در میدان مین شمال آفریقا، بازیگران بزرگی در حال

اما چرا ۶۰ هزار نفر یک‌باره دل به دریا زدند؟ لایه اول پاسخ، اقتصادی است: نرخ بیکاری در مراکش به حدود ۱۳ درصد رسیده، صدها هزار جوان بیرون بازار کار مانده‌اند و هزینه زندگی مدام بالا می‌رود. برای این نسل، سبته فقط یک شهر نیست بلکه دروازه اروپاست. لایه دوم، شایعه بود؛ همان اخبار جعلی «باز شدن مرز» که در شبکه‌های اجتماعی پیچید. اما لایه سوم، جنجالی‌ترین بخش ماجراست. هم‌زمان با اوج بحران، دنی دانون، نماینده رژیم صهیونیستی در سازمان ملل، در پیامی طعنه‌آمیز نوشت اسپانیا به‌جای درس دادن به اسرائیل، بهتر است توضیح